

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

248/05.00/2021

SOS 24.08.2021 § 76

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (vanhuspalvelulaki) sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta.

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelma sisältää kohdassa Ikäystävällisyyden edistäminen useita kirjauksia väestön ikääntymiseen ja sen tuomaan yhteiskunnalliseen muutokseen varautumiseen. Uudistusten ensimmäinen vaihe, erityisesti iäkkäiden henkilöiden ympäri-vuorokautisen hoidon henkilöstömitoitus, toteutettiin kesäkuussa 2020 hyväksytyllä lailla 565/2020.

Iäkkäiden palvelujen uudistamista koskevan lainsäädännön kokonaisuuden täydentävässä toisessa vaiheessa pohjana ovat perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiurun 29.8.2019 asettaman iäkkäiden henkilöiden palvelujen uudistustyöryhmän raportti, joka julkaistiin 19.5.2020, sekä siitä kesän 2020 lausuntokierroksen aikana saatu lausuntopalaute. Työryhmän tavoitteena oli turvata iäkkäille henkilöille laadukkaat, yhdenvertaiset ja kustannustehokkaat palvelut sekä vahvistaa palvelujen laatua, sekä tarpeenmukaista ja yhdenvertaista saatavuutta. Toisen vaiheen uudistuksen keskeisimmiksi teemoiksi tunnistettiin raportissa iäkkäiden henkilöiden asumisen monimuotoisuuden edistäminen, iäkkäiden hoitoa ja huolenpitoa turvaavien palvelujen kokonaisuuden selkeyttäminen sekä kotiin annettavien palvelujen laadun ja saatavuuden parantaminen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettua lakia (vanhuspalvelulaki), sosiaalihuoltolakia ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista sekä yksityisistä sosiaalipalveluista annettua lakia.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman kirjausten mukaisesti vahvistaa kotihoidon resursseja ja laatua sekä kehittää asumisen välimuotoisia ratkaisuja ja tehostaa omavalvontaa sekä ottaa käyttöön teknologisia ratkaisuja iäkkäiden henkilöiden kotiin annettavissa palveluissa. Tavoitteena on myös selkeyttää tehostetun palveluasumisen ja muun palveluasumi-

sen välistä eroa sekä asiakkaan ympärivuorokautisen hoidon ja huolenpidon tarpeisiin vastaavien sosiaalihuoltolain palvelujen kokonaisuutta.

Esityksessä ehdotetaan vanhuspalvelulakiin informatiiviset säännökset asumisen strategisesta suunnittelusta ja ennakkoinnista sekä säännös iäkkäiden pitkäaikaisen ympärivuorokautisen sosiaalihuollon laitoshoidon poistamisesta. Lisäksi täsmennettäisiin säännöksiä palvelusuunnitelmasta, päätöksenteosta, kotihoidon henkilöstön riittävydestä, johtamisesta sekä omavalvonnasta.

Kotiin annettavia palveluja ja asumispalveluja koskevat muutokset ehdotetaan tehtäväksi sosiaalihuoltolakiin ja ne koskisivat kaikkia lain soveltamisen piiriin kuuluvia asiakasryhmiä. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kotiin annettavien palvelujen kokonaisuutta sekä säädettäisiin tukipalveluista sosiaalipalveluna. Lakiin lisättäisiin säännökset turvapalvelujen toteuttamisesta, kotikäyntien suunnittelusta ja kotihoidon toteuttamisesta sekä asumispalvelujen toteuttamisesta. Johtamista ja omavalvontaa koskevia säännöksiä vahvistettaisiin.

Kotihoidon laadun ja riittävyyden varmistamiseksi sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaamisesta ja toimenpiteistä työvoiman vajaukseen puuttumiseksi.

Liitteenä lausuntopyyntö ja lausuntoluonnos.

Oheismateriaali löytyy lausuntopalvelun sivuilta liitteenä: [2 vaiheen HE lausuntoversio.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta.

Valmistelija vanhustyön johtaja, p. 040 7616 308

Päätösehdotus

Perusturvajohtaja

Perusturvalautakunta hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (vanhuspalvelulaki) sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta.

Päätös

Hyväksyttiin.